

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opvscvla Spiritvalia - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae
Christiana. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De
Sacrificio Missae. VI. De Discretione Spirituum ... Operum Eminentiss.
Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

§. 8. De malis linguae, & de bono silentii

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

sufficiunt, sed quod illi satis est, delectationi patrum est. Sæpe nescimus utrum subsidium petat inevitabilis corporis cura, an fallacia concupiscentiæ nos decipiatur; & in hac incertitudine hilarescit infelix anima, ut salutis obtentu intemperantiam excuset. His temptationibus, quia quotidianæ sunt, quotidie resistendum & ea moderatione alendum corpus, ne metam necessariæ nutritionis excedamus. Nihil salubrius animæ & corpori, quam parca, modesta & frugalis mensa. Pravas affectiones facile moderatur, qui cibi & potûs abundantia fomitem illis non subministrat. Lautiores epulas & convivia appetere, de illis loqui, ea meditari, hominum est qui terrena sapiunt, & quorum Deus venter est. Christianus verò, ut hominem pœnitentem decet, nec quidem de cibo cogitat, nisi urgente necessitate: tum ad mensam eâ animi præparatione accedit, ac si solo pane vesci & aquani bibere deberet, ex quo sit, ut sit illi suavissimum quicquid superadditum fuerit. Id autem facile quisque servabit, si Sanctorum jejunia, ac ferè incredibilem abstinentiam mente revolvat, & sibi Christum imitandum proponat felle & aceto potatum. Animus ad hæc intentus non attendit ad escas. In pugna verò adversùs carnem removenda primum est omnis temptationis occasio, servatâ in omnibus modestiâ & severitate, omniumque sensuum continentia. Omnium deinde mulierum evitandum consortium, quoniam magna in diverso sexu vis fomitis est, & ad id uterque fertur, ad quod provocat lex naturæ; etiam si pars superior contradicat: nam menti infligitur corporalis figura, & sæpè recurrat infligens cordi insanabile vulnus. Cavendum denique, ne nimia nos fiducia decipiatur, nam qui non timet jam lapsis est.

§. VIII. *De malis lingua & de bono silentii.*

Difficile est paucis explicare quot mala, & damna ex lingua proveniant. In multiloquio non deesse peccatum Spiritus sancti sententia est. Prov. 10.19. Loquaci-

tas enim fons est vitiorum , indicium ignorantiae , argu-
mentum stultitiae , fervoris extinctio. Omnis ferè sermo
ex superbia procedit , nam loquimur , ut doceamus , ut
nos sapientes esse & prudentes ostendamus. Sibi quisque
persuadet se multa scire , quæ libenter effutit ut aliquid
esse videatur. Sicut aër corruptus sensim attrectus infi-
cit corpus , ita loquacitas animam vitiat , ejusque robur
enervat. Inde enim proveniunt dissolutiones , querelæ ,
detractio[n]es , mendacia , rixæ , scurrilitates & omnia ma-
la . Frustrè laborat ut donum orationis & internam pa-
cem obtineat , qui frænum & custodiam ori suo non po-
nit. Frustrè satagit proprios emendare defectus , qui alio-
rum censor est. Hoc laqueo plerique involvuntur : alios
reprehendunt , sibi adulantur : alios deprimit , se & sua
jactanter extollunt. Pauci admodum sunt , qui huic vi-
tio renuntient , qui vitam suam ita irreprehensibilem exhi-
beant , ut non libenter alienam reprehendant. Tanta ni-
mirum hujus mali libido mentes hominum invasit , ut illi
etiam qui ab aliis vitiis longius recesserunt , in hoc , ve-
luti in extremum diaboli laqueum infeliciter incident.
Docuit me vir magnus nunquam se vidisse hominem lo-
quacem in bonis operibus perseverasse. Magna itaque res
est taciturnitas , per quam ab hominum confortio rece-
dentes discimus cum Deo miscere colloquia. Lingua enim
in vanum filet , nisi spiritus cum Deo loquatur. Omnia
quæ patimur , calumnias , persecutio[n]es , infirmitates , &
animi afflictio[n]es silentium sanctificat : nam qui hæc tole-
rat & tacet , sacrificat Deo corpus , animam , existimatio-
nem , facultates & omnia bona sua : tum Christum imi-
tatur , qui quasi agnus coram tondente se obmutuit , &
non aperuit os suum : liber denique ab omni perturbatio-
ne tranquilla fruitur sui ipsius possessione. Est quidem non
nunquam sui defensio necessaria , sed ingens cautela ad-
hibenda , ne christianæ modestiæ & humilitatis modera-
men excedatur. Vix autem accidit casus , in quo quis
tueri famam suam teneatur , nisi aut munus publicum ge-

rat, ad quod exercendum redderetur inhabilis, si bonum ejus nomen per calumniam denigraretur: aut cum uni impositum crimen in aliorum dedecus vergit, quibus propiciendum sit: aut cum quis a legitimo superiore de veritate interrogatur. Rebus in ceteris consultius est tam lingua, quam animo tacere, neque enim prodest exterior taciturnitas, si intus commoti affectus tumultuantur. *Obmutui, ait Propheta, & silui a bonis. Psal. 38.* Quod si a bonis sermonibus abstinere interdum oportet ob silentii præstantiam, quanto magis a noxiis & inutilibus? Sapientissimus est qui scit tacere, difficilius etenim est nosse tacere, quam loqui.

§. IX. De bona & mala delectatione, & de illorum infelicitate, qui præpostero fine virtutem colunt.

Nihil naturæ rationali verè & ex se delectabile est, nisi vita secundùm virtutem: quæ enim vulgo delectabilia videntur, veram & solidam delectationem non habent, quia sibi invicem adversantur & quod uni placet, alteri displicet; quod unidulce, alteri amarum videatur. Sic prodigus in effusione pecuniae, avarus in eâ custodiendâ & conservandâ delectatur. Hæ siquidem delectationes non sunt secundùm rationem, quæ omnibus communis est, sed secundùm corruptionem appetitus a ratione deficientis. Sicut palatum febricitantis certum judicium ferre nequit de sapore & condimento ciborum, ita nec sensus vitiosi hominis capax est delectationis, quæ ex virtute percipitur. Et quidem bonum sensibile naturæ instinctu cunctis placet, sed qua moderatione placere debat, & quid in usu illius servandum sit, pauci dignoscunt. Ad majora homo conditus est, quam ut serviat voluptatibus sensuum. Contemplatio & fruitio summi boni finis illius est: naturæ verò irrationalis finis est sensuum delectatio. Sed quia homo veritatem contemplari nequit, nisi per species & phantasmatà a sensibus accepta, nec potentiae rationales, officio suo fungi possunt in corpore